

DEN NORSKE KIRKE

Agder bispedømmeråd/Agder biskop

dok 22

Kultur- og Kirkedep.	
K	
Saksnr. 03/385	Dato 25/11/03
Kode 540	Ref. KRS

Det Kongelige Kultur- og Kirkedepartement
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Dato: 24.11.2003

Vår ref.: 99/297-20 TSH

Deres ref.:

Høring - Tjenesteordning for proster og menighetsprester

Agder bispedømmeråd har i møte 20.11.03 behandlet utkastet til tjenesteordninger for proster og for menighetsprester og vil avgi følgende høringsuttalelse til Kultur- og kirkedepartementet. Uttalelsen er en fellesuttalelse som også inkluderer Agder biskops synspunkter.

Innledning

Med utgangspunkt i den utvikling som har skjedd i kirkelig organisering og struktur samt de endringer som har skjedd arbeidsvilkårene for prestene de siste årene, ser Agder bispedømmeråd og Agder biskop positivt på at Kultur- og kirkedepartementet har tatt initiativ til en revisjon av tjenesteordningene for proster og menighetsprester.

For oss er det naturlig å se de nye tjenesteordningene i sammenheng med ønsket om en generell styrking av prostens leder i kirken og hvor fokus i stadig sterkere grad rettes mot mål og resultatstyring. Når tjenesteordningen for proster nå er foreslått mindre detaljert enn tidligere ser vi dette som en naturlig og riktig utvikling. Det er positivt at tjenesteordningene er tilpasset ny fritidsavtale for presteskapet, hvor prostiet som enhet må sikre betjeningen av menighetene, samtidig som prestene får den rettmessige fritid.

På prostekonferansen i Bergen ble de nye tjenesteordningene møtt med bred tilslutning. De reaksjoner vi har fått fra presteskapet er mest knyttet til korte høringsfrister og planer for gjennomføring. Dette kan ha sammenheng med usikkerhet for hva tjenesteordningen vil innebære i praksis for den enkelte. På den annen side tilrettelegger de nye tjenesteordningene for at det kan brukes tid på å implementere ordningene lokalt, og det er gode strategiske grunner til at prostnivået bør styrkes nettopp nå. Vi har derfor ikke innvendinger til at nye tjenesteordninger blir vedtatt og verksatt raskt.

Foreliggende forslag til tjenesteordninger gir gode juridiske rammevilkår for å skape en bedre ledelse av prestetjenesten gjennom teambygging og med tydeliggjøring av arbeidsgiverlinjene. Agder bispedømmeråd og Agder biskop kan i hovedsak slutte seg til de forslag som fremmes. Vi vil likevel peke på enkelte forhold som bør vurderes nærmere.

Agder bispedømmeråd og Agder biskop vil beklage at menighetsprester og menighetsråd ikke er gitt mulighet til å uttale seg i høringsrunden. Vi frykter at det kan skape frustrasjon og misnøye som kan vanskeliggjøre implementeringsprosessen.

Generelt vil vi uttrykke at det bør gjøres en redaksjonell gjennomgang av tjenesteordningene for å sikre konsistens mellom dem og for å kvalitetssikre ordlyden i forhold til annet avtaleverk for presteskapet.

Nærmere om utkastet til tjenesteordning for proster:

Agder Bispedømmeråd og Agder biskop vil i hovedsak slutte seg til forslaget og spesielt framheve det positive ved at:

- at tjenesteordningen er forenklet og mindre detaljert og har større fokus på mål og resultatstyring.
- at prostens fortsatt kan ha tjeneste som menighetsprest, men kan fritas for oppgaver som sokneprest.
- at prostens plattform som leder av prestedtjenesten opprettholdes og styrkes
- at innholdet i prostens medvirkning i biskopens embetsutøvelse fastholdes
- at prostens forpliktes på kirkens og bispedømmets mål og strategier

Til § 1. Foreliggende utkast har på mange måter tydeliggjort arbeidsgiverlinjene. For å unngå unødige konflikter er det ønskelig at begrepet ”bistå biskopen i dennes embetsutøvelse” utdypes nærmere ved å presisere at dette i tillegg til arbeidsgiverrollen for presteskapet, også gjelder biskopens tilsynsfunksjon.

Til § 2 Under prostekonferansen i Bergen ble det ytret ønske om at § 2 burde inneholde konkrete mål og oppgaver for prestedtjenesten. Agder bispedømmeråd og Agder biskop tror det vil være tjenlig å ha en overordnet målsetting for prestedtjenesten, men registrer med tilfredshet at departementet med formuleringen i § 2 gir rom for at kirkens interne styringsorganer gjennom sitt mål og strategiarbeid selv kan utforme de mål som skal gjelde for prestedtjenesten. Vi har derfor ingen ønsker om endring av § 2.

§ 3 tydeliggjør prostens arbeidsgiverrolle over for presteskapet. Det er positivt og nødvendig. Det er ønskelig prostens er nærmeste overordnede (og eventuelt har medarbeidersamtale med) samtlige menighetsprester i prostiet og at tjenesteordningen for menighetsprester tilpasses dette.

I § 6 framgår det at prostens skal gjøre tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter. Vi mener det må være en nødvendig del av prostens tjenesten å utføre prestedtjeneste, men ser positivt på at prostens kan frigjøres fra oppgaver som sokneprest. For øvrig synes bestemmelsene i § 6 noe detaljert og bør med fordel kunne forenkles noe uten at prostens særskilte arbeidsoppgaver blir utydeliggjort. Når prostens ikke lenger er sokneprest må det presiseres at bestemmelser om boplikt fortsatt gjelder.

§ 7 fastholder at prostens fortsatt er embetsmann. Vi innser at det innenfor den tidsramme som er lagt for innføring av de nye tjenesteordningene, ikke er mulig å endre på dette. Prostens vil få en enda mer sentral lederrolle i prostiet. Dette gjelder både som arbeidsgiverrepresentant og i forhold til på de strategier og mål som vedtas av bispedømmerådet.

Agder bispedømmeråd og Agder biskop mener at det på lengre sikt må arbeides for å overføre tilsettingsmyndigheten for proster til bispedømmerådet. Inntil dette kan

gjennomføres bør tilsettingsprosedyrene endres slik at bispedømmeråd og tillitsvalgte for prestene har uttalerett ved tilsetting. Siden prosten normalt ikke vil være sokneprest, bør alle menighetsråd i prostiet ha tilsvarende uttalerett.

Nærmere kommentarer til Tjenesteordningen for menighetsprester:

Innledningsvis vil Agder bispedømmeråd og Agder biskop understreke det positive og nødvendige i at menighetsprestene skal forankre sin tjeneste i bestemte sokn. En eventuell ansettelse i rammen av et prosti, må ikke få som konsekvens at forbindelsen mellom sokn og prest svekkes. Det ville således være uheldig dersom den nye tjenesteordningen skulle resultere i at prestene i et prosti ble et ambulerende presteteam.

Agder bispedømmeråd og Agder biskop vil gi sin tilslutning til forslaget til endringer i tjenesteordning for menighetsprester med de merknader som er gitt nedenfor.

Agder bispedømmeråd og Agder biskop ønsker et rikt og aktivt gudstjenesteliv og at prestene er pådrivere og tilretteleggere for dette i menighetene. Som generell kommentar vil Agder bispedømmeråd og Agder biskop uttrykke ønske om mindre detaljregulering og heller større grad av forenkling på samme måte som i utkastet til tjenesteordning for proster. En slik omlegging vil være mer i samsvar med departementets intensjon om overgang fra regelstyring til mål og resultatstyring.

I tjenesteordningen for proster framgår det at prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse. (§2) Videre heter det i § 5 at prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestetjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet. Agder bispedømmeråd og Agder biskop ønsker at tilsvarende bestemmelser innarbeides i tjenesteordning for menighetsprester. I tjenesteordningen for menighetsprester bør det også tas hensyn til at presten i sitt arbeid også skal fremme samarbeid med andre tilsatte, frivillige og kirkelige råd. Vi viser i den forbindelse til tjenesteordninger for de andre vigslede stillingene i kirken hvor dette er innarbeidet.

Vi vil også understreke at det må tilrettelegges for at prestetjenesten kan organiseres i større enheter på en enklere måte enn det som framgår av foreliggende utkast. Agder bispedømmeråd og Agder biskop er innstilt på at dette må skje gjennom prosesser tilpasset lokale behov og ønsker, men ønsker smidige ordninger som gir rom for å gjennomføre ens løsninger for hele prostier. .

Det kan reises spørsmål om ikke den siste av de to kursiverte setningene i § 7 kan utgå.. Den første kursiverte setningen synes å dekke det aktuelle anliggende. Dessuten virker verbet "instruere" i den kollegiale sammenheng som her beskrives som noe uheldig.

For øvrig viser vi til vår kommentar til tjenesteordningen for proster, hvor vi presiserer at prosten bør være nærmeste overordnede til samtlige prester i prostiet som har bispedømmerådet som arbeidsgiver. 3 setning i § 8 bør derfor strykes.

Innledningsvis i § 4 må *sokneprest* byttes ut med *menighetsprest*. For øvrig viser vi til våre kommentarer til § 7 i tjenesteordningen for proster.

I § 14 er myndigheten til å fastsette instruks flyttet fra bispedømmerådet til biskopen. Dette er for så vidt naturlig idet dette kan sies å være en oppgave som følge av biskopens ledelse av prestetjenesten. På den annen side kan endringer i instruks

medføre lønnskrav eller bidra til annen utgiftsøkning som bispedømmerådet har det økonomiske ansvaret for. Slik sett er endringen inkonsekvent. Etter prinsippet om økonomisk ansvar i forvaltningen skal det organ som er tillagt budsjettansvar også tillegges beslutningsmyndighet for forhold som har økonomiske konsekvenser. Agder Bispedømmeråd og Agder biskop vil derfor tilrå at gjeldende ordning opprettholdes.

Iverksettelse og økonomiske konsekvenser

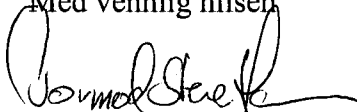
Departementet har i sitt oversendelsesbrev og i tildelingsbrevet for 2004 ikke omtalt de administrative og økonomiske konsekvensene av nye tjenesteordninger utover forslaget om 3 mill. kroner til styrking av prostetjenesten. Vi oppfatter at det her i hovedsak er forutsatt en styrking av administrativ hjelp til prostene. Omfanget av den foreslåtte bevilgning dekker på langt nær behovene og bevilgningen må derfor økes i framtidige budsjetter.

De nye tjenesteordningene legger opp til at implementering må tilpasses lokale forhold. Dette vil være en omfattende og arbeidskrevende prosesser, som bl.a. vil innebære gjennomgang av prostienes størrelse, organisatoriske løsninger og oppgavefordeling i prostiene og utforming av nye delegasjonsreglementer.

Gjennomføringen vil avhenge av prestenes vilje til fleksibilitet og motivasjon for omlegging, bispedømmerådenes omstillingsevne samt de økonomiske rammevilkår som stilles til disposisjon. Denne omleggingen vil etter all sannsynlighet utløse lønnskrav fra presteskaper. Det er derfor nødvendig at bispedømmerådene tilføres ekstra bevilgninger for å kunne gjennomføre den ønskede omstilling.

Med de merknader som her er gitt anbefaler Agder bispedømmeråd og Agder biskop at de nye tjenesteordningene vedtas.

Med vennlig hilsen

Tormod Stene Hansen
stiftsdirektør